

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Erkki Keldo
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 18.05.2026 nr 2-2/849-12

Meie 31.05.2026 nr 2.3-4/26/912-4

Arvamuse avaldamine eelnõule (Platvormitöö seadus)

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) teadmiseks platvormitöö seaduse eelnõu. Käesolevaga esitab AKI oma täiendavad täpsustused ja tähelepanekud.

Seaduse eelnõu seletuskirjas mõjuhinna kohta on toodud välja järgmine: „uus andmekaitsealane mõjuhindang ei ole vajalik, kui töötlemise olemus, ulatus, kontekst ja eesmärgid on väga sarnased andmetöötlusega, mille osas on andmekaitse mõjuhindang juba läbi viidud.“ AKI nõustub, et juhul, kui mõjuhinna on juba hinnatud konkreetse andmetöötlustoiminguga kaasnevaid riske ning asjaolud ei ole sisuliselt muutunud, ei pruugi uue mõjuhinna läbiviimine olla vajalik. Samas rõhutame, et kui automaatsete süsteemide toimimises tehakse muudatusi, tuleb hinnata, kas need muudatused võivad kaasa tuua vajaduse koostada uus või ajakohastada olemasolevat mõjuhinna. Viimasega kaasneks seaduse eelnõu § 8 lõikes 2 toodud võimalus platvormitöö tegijatele ja nende esindajatele anda oma seisukoht mõjuhinna koostamise ajal.

§ 17 sõnastuse kohaselt teeb AKI järelevalvet §§ 7–11 täitmise üle isikuandmete töötlemise ulatuses ning Tööinspektsioon §§ 12–14 täitmise üle. Kui seadusandja eesmärk on, et §§ 7–11 üle teostab järelevalvet üksnes AKI, ei ole viide „isikuandmete töötlemise ulatuses“ vajalik, kuivõrd AKI pädevus hõlmabki järelevalvet isikuandmete töötlemise nõuete täitmise üle. Kui aga eesmärk on, et §§ 7–11 täitmise üle teostab järelevalvet lisaks AKI-le ka Tööinspektsioon, tuleks see §-s 17 selgelt sätestada ning lisada vastavad sätted ka Tööinspektsiooni järelevalvepädevust määratlevasse loetellu.

Platvormitöö seaduse eelnõu § 18 reguleerib järelevalve teostamisel tehtavat koostööd ja andmevahetust. Andmekaitse Inspektsioon esitab alljärgnevalt alternatiivse sõnastusettepaneku nii sätte kui ka seletuskirja teksti osas.

§ 18. Koostöö ja andmevahetus järelevalve teostamisel

1. Tööinspektsioon ja Andmekaitse Inspektsioon teevad omavahel koostööd, vahetades kas taotluse alusel või omal algatusel asjakohast teavet, sealhulgas menetluse käigus saadud teavet, isikuandmeid ja eriliiki isikuandmeid, mis on vajalikud käesolevast seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
2. Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel edastatavate isikuandmete vastutavaks töötlejaks on

teavet saav asutus alates andmete kättesaamisest. Andmeid edastav asutus tagab edastatavate andmete õigsuse.

3. Käesoleva paragrahvi alusel saadud isikuandmete säilitamisel lähtutakse teavet saava asutuse suhtes kohaldatavatest õigusaktidest ja kehtestatud dokumentide säilitamise korrast. Kui andmeid kasutatakse järelevalve- või väärtemenetluses, säilitatakse neid vastavalt menetlustoimikute säilitamise tähtaegadele.

Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul võiks sätte seletuskirja tekst olla järgmine:

Paragrahviga 18 luuakse õiguslik alus Tööinspektsiooni ja Andmekaitse Inspektsiooni koostööks ning andmevahetuseks käesoleva seaduse alusel järelevalve teostamisel. Sätte eesmärk on võtta siseriiklikku õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/2831 artikli 24 lõikest 2 tulenev kohustus, mille kohaselt peavad pädevad asutused tegema koostööd oma pädevuse piires ning vahetama kas taotluse alusel või omal algatusel asjakohast teavet, sealhulgas inspekteerimise või uurimise käigus saadud teavet. Direktiiv lähtub sellest, et platvormitöö regulatsioonis on Tööinspektsiooni ja Andmekaitse Inspektsiooni pädevused tihedalt põimunud, eelkõige seoses automaatsete seire- ja otsustussüsteemide (algoritmilise juhtimise) kasutamisega. Selliste süsteemide mõju hõlmab ühtaegu nii tööõiguslikke aspekte kui ka isikuandmete kaitset. Seetõttu on vajalik kehtestada riigisiselt selge õiguslik raamistik, mis võimaldab pädevatel asutustel tõhusalt ja operatiivselt teavet vahetada.

Koostöö ja andmevahetuse reguleerimiseks ei piisa haldusmenetluse seadusest tulenevatest üldpõhimõtetest. Haldusmenetluse seaduse eesmärgipärasuse, tõhususe ja koostöö põhimõtted ei anna iseseisvat õiguslikku alust isikuandmete, sealhulgas eriliiki isikuandmete, edastamiseks ühest asutusest teise. Kuna selline andmevahetus riivab põhiõigusi, eeskätt õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele, peab selleks olema selge seaduslik alus. Sama tuleneb ka isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punktist e ja lõikest 3 ning artikli 9 lõike 2 punktist g. Käesolev paragrahv loob sellise aluse platvormitöö seaduse kontekstis.

Lõikes 1 sätestatakse Tööinspektsiooni ja Andmekaitse Inspektsiooni koostöö ning andmevahetuse üldine alus. Asutused vahetavad omavahel asjakohast teavet nii taotluse alusel kui ka omal algatusel, mis võimaldab tagada järelevalve tõhususe ja paindlikkuse ning vältida andmete dubleerivat kogumist. Vahetatav teave võib hõlmata menetluse käigus saadud teavet, isikuandmeid ning eriliiki isikuandmeid, tingimusel et nende vahetamine on vajalik käesolevast seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Asjakohane teave võib hõlmata muu hulgas andmeid platvormitöö tegijate kohta, töö tegeliku korralduse ja tegemise tingimuste kohta, platvormi kaudu korraldatud töö või teenuse osutamise tunnuste kohta, platvormi kasutajate kontode ja tegevuse kohta ning algoritmilise juhtimise ja automaatsete süsteemidega seotud andmeid, sealhulgas töösoorituse hindamise aluseid, reitinguid, automaatseid otsuseid, nende selgitusi ja logiandmeid. Loetelu ei ole ammendav ning konkreetne andmete koosseis sõltub menetluse esemest ja eesmärgist.

Järelevalve võib muu hulgas hõlmata ka seaduses sätestatud keelatud andmetöötluse tuvastamist, mistõttu võib osutada vajalikuks eriliiki isikuandmete töötlemine, näiteks andmed tervises seisundi või ajutise töövõimetuse kohta juhul, kui see on vajalik algoritmiliste otsuste võimaliku diskrimineeriva mõju hindamiseks. Kõigil juhtudel tuleb järgida isikuandmete minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõtet, st edastada ja kasutada üksnes neid andmeid, mis on konkreetse ülesande täitmiseks vajalikud.

Koostöö eesmärk on tagada seadusest tulenevate nõuete tõhus täitmine ning vältida olukordi, kus

pädevuste osalise kattuvuse tõttu jääks rikkumine tuvastamata või menetlus põhjendamatult venima. Koostöö ja andmevahetus toetavad ka menetlusökonoomia põhimõtet. Kui vajalikud andmed on teisel asutusel juba olemas, ei ole põhjendatud nende korduv kogumine platvormilt (nn *once-only* printsiip).

Lõikes 2 reguleeritakse andmekaitseõiguslikku vastutuse jaotust. Isikuandmete vastutavaks töötlejaks on teavet saav asutus alates andmete kättesaamisest. See tagab selguse vastutuse üleminekul ning väldib vastutuse hägustumist, kuna kumbki asutus töötleb andmeid oma seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks ja oma pädevuse piires. Andmeid edastav asutus vastutab edastatavate andmete õigsuse eest, mis on kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktis d sätestatud õigsuse põhimõttega.

Lõikes 3 sätestatakse isikuandmete säilitamise põhimõtted. Andmete säilitamisel lähtutakse teavet saava asutuse suhtes kohaldatavatest õigusaktidest ning asutuse kehtestatud dokumentide säilitamise korrast, sealhulgas arhiivindust reguleerivatest normidest ja dokumentide liigitusskeemist. Kui andmeid kasutatakse järelevalve- või väärteomenetluses, käsitatakse neid menetlusmaterjalina ning säilitatakse vastavalt menetlustoimikute säilitamise tähtaegadele. See tagab menetluse terviklikkuse ning väldib olukorda, kus menetlustoimikust tuleks üksikuid andmeid eraldi kustutada enne säilitustähtaja saabumist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Kirsika Nigul
kirsika.nigul@aki.ee
682 8712